

Haruspuiston reittien ja toiminnallisuuksien kehittäminen

- kohderyhmä nuoret

13/11/2017
Ilona Ogbeide
Milla Kallio

HARUSPUISTO-PELI SUUNNITTELUN TUKENA

Meri-Rastilaan on tehty viime vuosina täydennysrakentamissuunnitelmaa, jonka yhteydessä uudistetaan alueen kulkureittejä, torialuetta ja puistoja. **Haruspuisto on Meri-Rastilassa sijaitseva etenkin lasten ja lapsiperheiden suosima asukaspuisto** (kartta 1). Puistosta löytyy muun muassa iltapäiväkerhotoimintaa sekä ohjattua ulko- ja sisätoimintaa lapsiperheille.

Syksyn 2017 aikana Haruspuistosta tehdään puistosuunnitelma, jonka pohjaksi **FEMMA Helsinki on kerännyt lapsilta ja nuorilta toiveita puiston reitistön ja toiminnallisuuksien kehittämiseksi**. Toiveita kerättiin syksyllä 2017 Action Track -sovellukseen rakennetun Haruspuisto-pelin avulla. Peruskouluikäiset lapset ja nuoret kiersivät pelaten ja vastasivat puiston kehitystä koskeviin kysymyksiin.

Haruspuisto-pelin kysymykset laativat Kaupunkiympäristön toimialan alueesta vastaavat suunnittelijat. Pelin rakensi nuorisotalo Merirastin työntekijät. FEMMA Helsinki -kollektiivin suunnittelijat Ilona Ogbeide ja Milla Kallio pilotoivat Haruspuisto-pelin, jonka jälkeen peli oli kolme viikkoa auki alueen asukkaille 09.10.-29.10.2017. FEMMA Helsinki myös toteutti aineiston analyysin.

HARUSPUISTO-PELIN REITTI

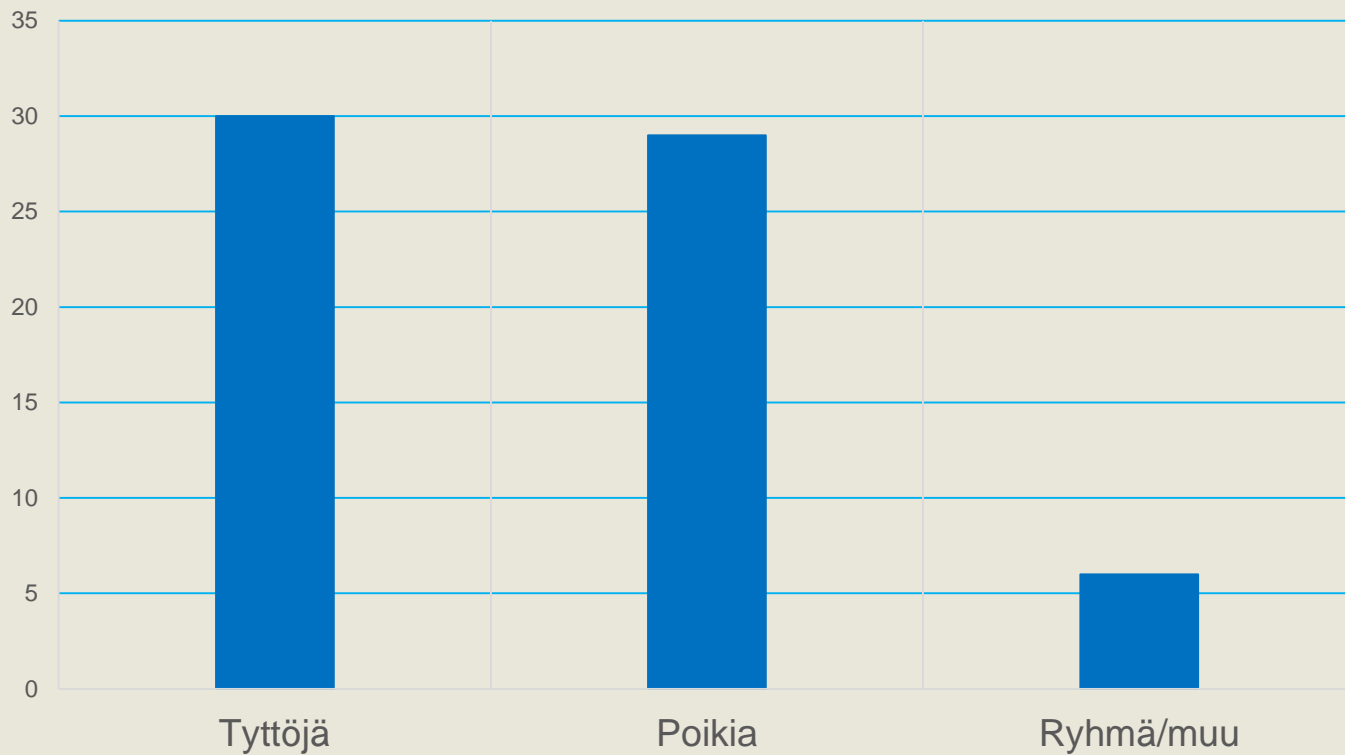

Kartta 1: Haruspuisto ja Haruspuisto -pelin reitti.

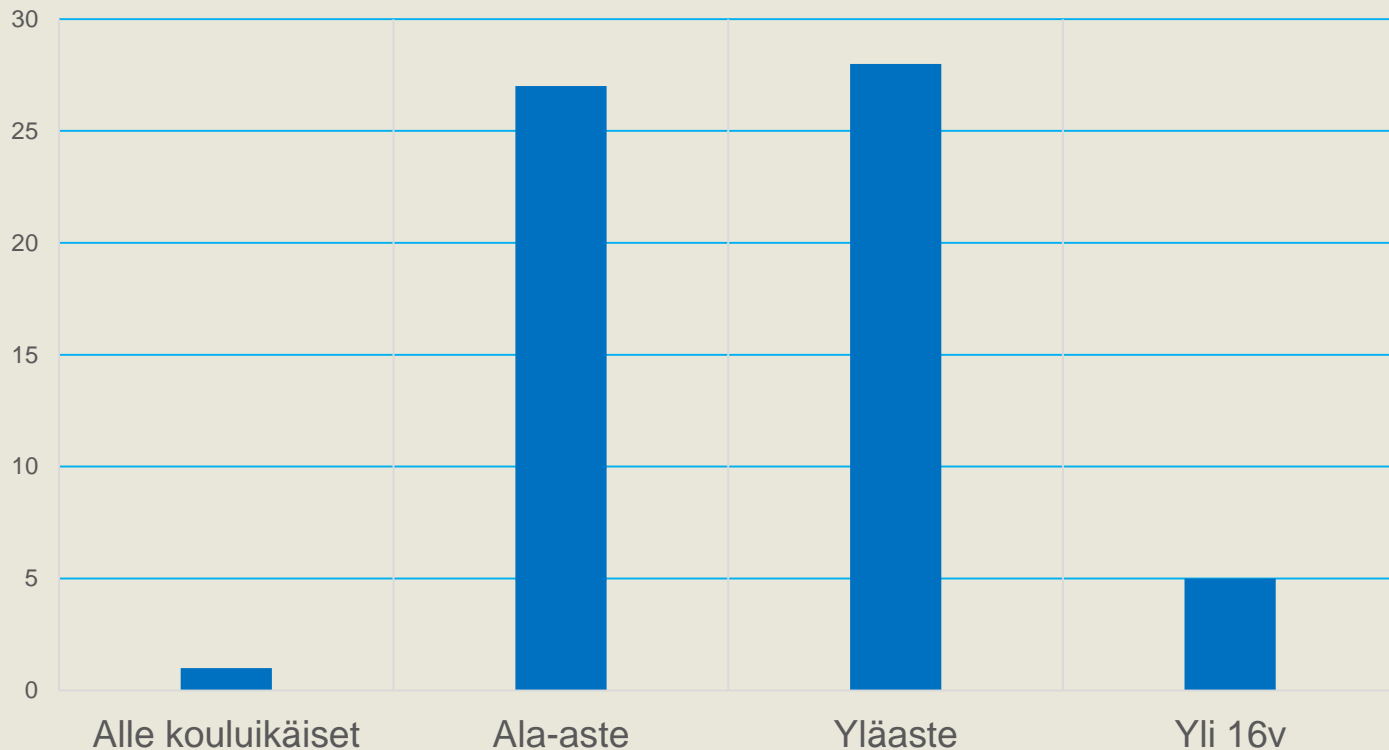
TIETOA VASTAAJISTA

- Arviolta noin 150 ihmistä osallistui Haruspuisto-pelin pelaamiseen. Vastauksia Haruspuisto-peliin tuli noin 50:ltä 1-5 hengen ryhmältä.
- Kolme nelosluokkaa ja neljä yläasteen luokkaa pelasivat Haruspuisto-pelin FEMMA Helsinki -kollektiivin opastuksella. Tämän lisäksi muutamia pelikierroksia tehtiin itsenäisesti.
- Haruspuisto -peliä pystyi pelaamaan yksin tai ryhmässä. Mikäli peliä pelattiin ryhmässä, vastaajan ikä valittiin nuorimman pelaajan mukaan ja sukupuoli määrittyi enemmistön pelaajista mukaan. Tämän vuoksi aineisto on suuntaa antava, eikä tarkkaa pelaajien määrää pystytä laskemaan.
- Aineiston sukupuolijakauma vaikutti kohtalaisen tasaiselta (kuvio 1). Myös ikäjakauma oli ala- ja yläasteikäisten osalta suhteellisen tasainen (kuvio 2).

KUVIO 1: SUKUPUOLIJAKAUMA (vastausten määrä)

KUVIO 2: IKÄJAKAUMA (vastausten määrä)

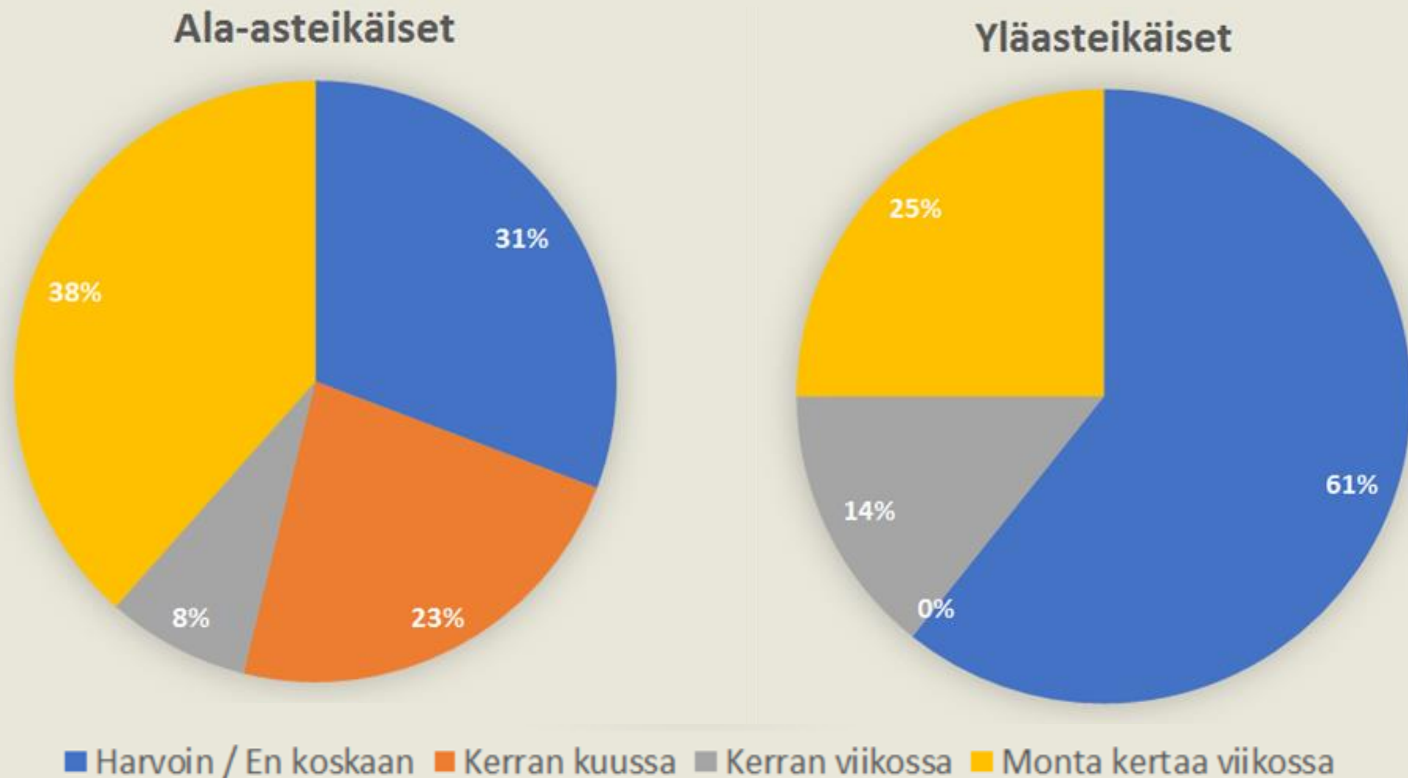

HARUSPUISTON KÄYTTÄJÄT

Haruspuisto on tällä hetkellä erityisesti ala-asteikäisten suosiossa (kuvio 3). Ala-asteikäisistä vastaajista 46 % käyttävät puistoa kerran viikossa tai useammin.

Yläasteikäiset eivät kokeneet Haruspuistoa itselleen yhtä merkittäväksi ajanviettopaikaksi, vaan viettävät aikaa pääosin muualla. Heistä 61 % käyttää Haruspuistoa harvoin tai ei koskaan (kuvio 3). Yläasteikäisten arjen elinpiiri on suurempi kuin nuorempien lasten, he viettävät usein vapaa-aikaansa Haruspuiston tai Meri-Rastilan ulkopuolella.

KUVIO 3: KUINKA USEIN KÄYT HARUSPUISTOSSA? (%)

HARUSPUISTON TARJOUMAT

Lasten ja nuorten toivomia toiminnallisuuksia tarkastellaan **tarjouma**-käsitteen avulla.

Tarjoumalla viitataan ihmisen ympäristössä havaitsemiin tekemisen mahdollisuuksiin.

Sosiaalinen tarjouma: Kanssakäymisen tai yksinolon mahdollistavat tarjoumat kuten hengailu, istuminen.

Toiminnallinen tarjouma: Tekemisen toiminnot kuten jalkapallon pelaaminen tai kiipeily.

Toiminnalliset ja sosiaaliset tarjoumat olivat vastaajille tärkeitä (kuvio 3). Suurin osa vastaajista halusi viettää aikaa kavereiden kanssa hengailien tai pelata erilaisia pallopelejä. Hengailu sisälsi muun muassa kännykällä olemista, kavereiden kanssa istumista, musiikin kuuntelua ja leikkimistä. Suosituimpia pallopelejä olivat jalkapallo ja koripallo. Myös muu toiminnallinen tekeminen kuten keinuminen, kiipeily, parkour, mäenlasku, skeittaus ja skoottaus olivat mieleisiä.

Havaintojemme mukaan vastaajien toiveissa oleva tekeminen on myös tällä hetkellä suuressa suosiossa Haruspuistossa.

KUVIO 4: MITÄ HALUAISIT TEHDÄ HARUSPUISTOSSA? (vastausten määrä)

LEIKKIPUISTON KEHITYSTOIVEET

Leikkipuisto on etenkin ala-asteikäisten suosiossa. Ala-asteikäisistä 79 % käyttää puistoa, kun taas yläasteikäisistä vain 29%. Yläasteikäiset kokivat puiston olevan nuoremmille tarkoitettu.

Parasta vastaajien mielestä leikkipuistossa olivat toiminnalliset tarjoumat, joita puistossa oli monipuolisesti. Puisto tarjoaa mahdollisuuden mm. hengailuun, jalkapallon ja koripallon pelaamiseen, skeittaukseen, leikkimiseen ja mäenlaskuun. Puistosta löytyy myös sisätilat, jotka tosin ovat käytössä vain päiväsaikaan ja tarjoavat toimintaa pääosin lapsiperheille ja ala-asteikäisille.

Huonointa Haruspuistossa vastaajien mielestä olivat konfliktitilanteet ja rajoitukset, jotka koskivat leikkipuiston sisätilojen käyttöä sekä huonossa kunnossa olevat välineet ja pois käytöstä oleva majakka.

KEHITYSTOIVEET

Sisätilat, joissa voi olla suojassa huonolla / kylmällä säällä

- Sisätilat, jotta kännykän käyttö olisi mahdollista huonollakin / kylmällä säällä
- Monipuoliset toiminnalliset ja sosiaaliset tarjoumat

Kuva 2: Leikkipuisto Haruspuisto. (Ogbeide 2017)

FEMMA
Helsinki

RASTI 4, RISTEYS HARUSPUISTOSSA

60% vastaajista kulkee rasti 4:n (kuva 1) ohi monta kertaa viikossa, suurimmaksi osaksi iltapäivisin. Heistä suurin osa on ala-asteikäisiä. Yläasteikäiset harvemmin kulkevat vastausten mukaan risteuksen ohi.

KEHITYSTOIVEET

Rasti 4:n aluetta voisi vastaajien mukaan kehittää vetovoimaisemmaksi ja viihtyisämmäksi. Vastaajien keskuudesta nousi esiin mm. palveluiden kehittäminen. Esimerkiksi wifi- ja latauspistettä toivottiin. Lisäksi ehdotettiin jäätelökioskia tai toria.

Yleisesti alueen siistimistä sekä huolenpitoa korostettiin, ja toivottiin yleisiä hengailupaikkoja kuten penkkejä. Lisäksi rasti 4:n kohdalle toivottiin toiminnallisia tarjoumia (pallopelit ym) kuten muuallekin Haruspuistoon.

VALAISTUS

Vastaajat toivoivat yleisesti valaistuksen parantamista koko Haruspuiston alueella. Erityisesti teiden ja polkujen sekä leikkipuiston, urheilukentän ja skeittipuiston valaistuksen parantaminen nousi vastauksissa esille.

Kallion valaistuksen osalta toivottiin värikkäitä valoja.

ALIKULKUTUNNELI

Vastauksissa alikulkutunnelin käyttö jakaantui suhteellisen tasaisesti sitä käyttävien ja muita reittejä käyttävien kesken. Moni kuitenkin kertoi menevänsä alikulkutunnelista vain harvoin. Havainnot myös osoittavat, että vastaajien luonnolliset reitit kulkevat useimmiten alikulun sijaan tien yli bussipysäkeille, kouluun ja Haruspuistoon.

KEHITYSTOIVEET

Vastaajien mielestä alikulkutunnelia voisi parantaa valoilla, siistimisellä, graffiteilla tai maalauksilla. Vastauksien perusteella alikulkutunneli koetaan epäsiistinä, tylsänä ja osittain tarpeettomana.

Kuva 3: Alikulku Meri-Rastilantien ali Haruspuistosta päin. (Ogbeide, 2017)

KALLAHDEN URHEILUKENTTÄ

Suurin osa vastaajista kertoo käyttävänsä urheilukenttää monta kertaa tai kerran viikossa. Yläasteikäiset raportoivat käyttävänsä kenttää ala-asteikäisiä enemmän.

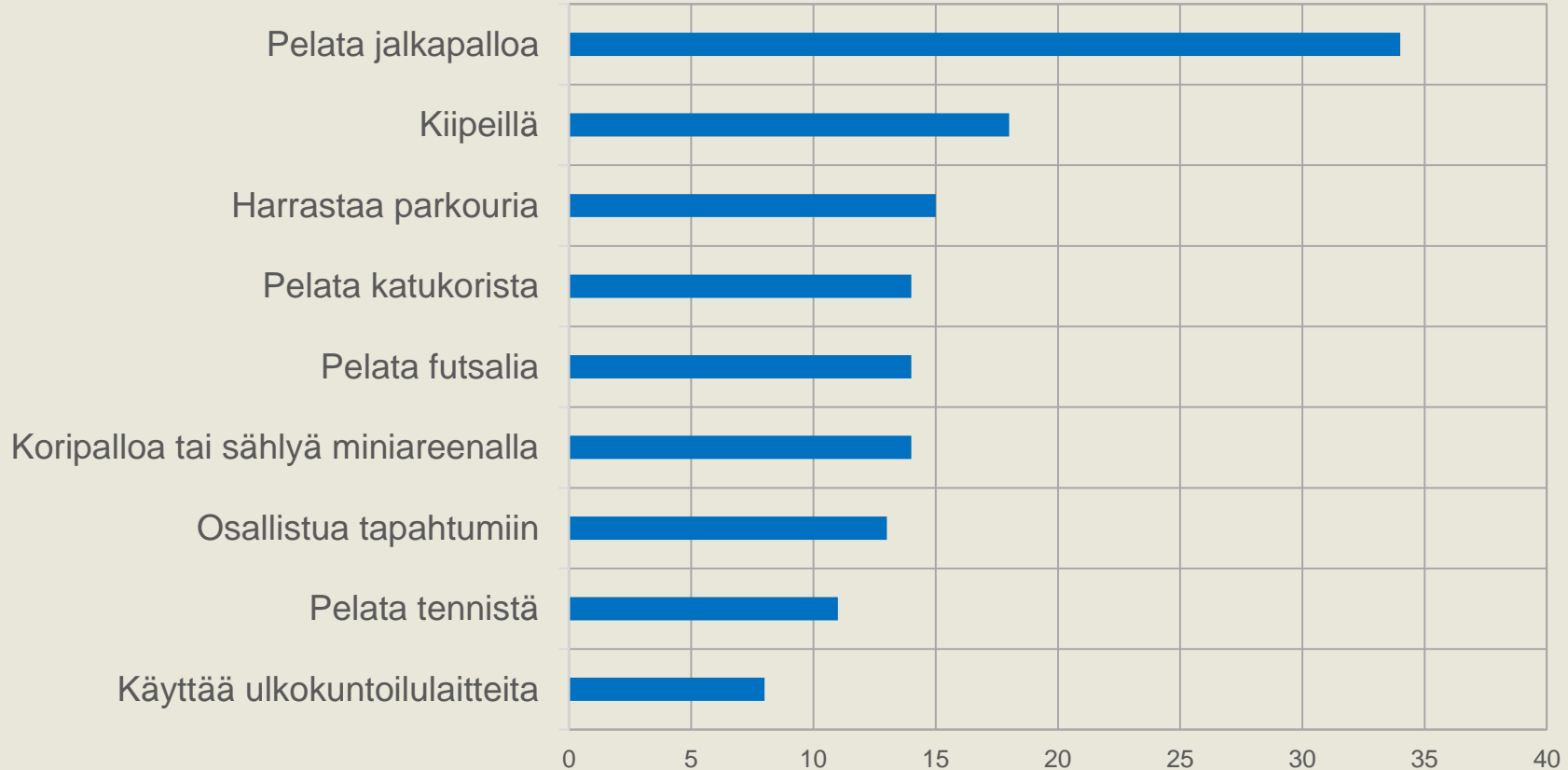
TARJOUMAT

Parasta urheilukentässä oli vastaajien mielestä toiminnallisuus (kuvio 5). Vastaajat kertoivat kentällä olevan monipuoliset tekemisen mahdollisuudet, lisäksi sinne on hyvät kulkuyhteydet. Hyvää on myös joukkuelajien harrastamisen mahdollisuudet, iso tila, kavereiden kanssa hengailu sekä talviurheilumahdollisuudet.

KEHITYSTOIVEET

Kallahden kenttää kritisoitiin roskaisuudesta, sateen vaikutuksesta kentän pintaan ja pienestä koosta. **Kentälle kaivattiin pallopelien lisäksi muita aktiviteetteja kuten keinuja, penkkejä ja trampoliinia.** Vastauksissa nousi esiin myös lasten ja nuorten väliset sosiaaliset suhteet, kuten kiusaamistilanteet isompien ja ala-asteikäisten ja yläasteikäisten välillä tai ryhmien sisällä.

KUVIO 5: MITÄ HALUAT HARRASTAA KENTÄLLÄ? (vastausten määrä)

VASTAAJIEN LEMPIPAIKKA HARUSPUISTOSSA

Tärkeimpiä paikkoja Haruspuistossa olivat leikkipuisto ja jalkapallokenttä (kuva 4). Näissä paikoissa vastaajat arvostivat sosiaalisia ja toiminnallisia tarjoustia.

On tärkeää, että Haruspuistosta löytyy erilaisia paikkoja, jotka mahdollistavat oman rauhan ja sosiaalisen kanssakäymisen muiden puiston käyttäjien kanssa. Nuoret ovat erilaisia. Osa toivoo omaa rauhaa, kun taas osa haluaisi olla lähellä muita. Ei siis ole yhtä paikkaa, jossa nuoret haluaisivat viettää aikaa.

Kuva 4: Lempipaikkoja Haruspuistossa. (Vastaajien ottamia kuvia)

ANALYYSI JA YHTEENVETO I

Sosiaaliset ja toiminnalliset tarjoumat olivat Haruspuiston ja Kallahden urheilukentän osalta tärkeitä. Vastaajat toivoivat myös suojaisempia tiloja, jotka mahdollistavat kännykällä olemisen ja säältä suojautumisen.

Haruspuisto on enemmän ala-asteikäisten käytössä. Leikkipuisto on tälle ikäryhmälle mieleinen paikka ja puisto on heidän päivittäisten kulkureittiensä varrella. Haruspuisto on merkittävä alueen ala-asteikäisille ja sitä nuoremmille, koska heidän **elinpiirinsä on lähellä kotia. Puiston kehittäminen tämän käyttäjäryhmän ehdoilla on tärkeää.**

Yläastelaiset eivät käyttäneet Haruspuistoa yhtä paljon kuin nuoremmat. He eivät kokeneet tarjoumien olevan heille sopivia. Leikkipuisto oli monen mielestä lapsille suunnattu ja he viettivät pääosin aikaa Meri-Rastilaa **laajemmalla alueella. Yläasteikäiset käyttivät sen sijaan Kallahden urheilukenttää** ja he arvostivat mahdollisuutta pelata pallopelejä isolla kentällä. Kenttien läheisyyteen toivottiin kuitenkin monipuolisempia tekemisen mahdollisuuksia, kuten keinuja tai kiipeilytelineitä, jotta muutkin kuin pallopelejä pelaavat voisivat nauttia samasta tilasta. Kentälle toivottiin sadesuojia ja penkkejä.

ANALYYSI JA YHTEENVETO II

Luonnolliset reitit kulkivat alikulkutunnelin sijaan Meri-Rastilantien yli. Tien yli kulkevien luonnollisten reittien turvallisuuteen olisikin sen vuoksi syytä panostaa.

Alikulkutunneli koettiin osittain turhana, mutta sitä voitaisiin kehittää **viihtyvyydellä**: maalauksilla ja paremmalla valaistuksella.

Rasti 4:n aluetta voisi vastaajien mukaan kehittää vetovoimaisemmaksi ja viihtyisämmäksi palveluita ja tarjountia kehittämällä.

Vastaajat toivoivat yleisesti ottaen valaistuksen parantamista Haruspuiston alueella.

KEHITYSEHDOTUKSIA HARUSPUISTON SUUNNITTELUN TUEKSI

Monipuoliset tarjoumat. Haruspuiston pitäisi tarjota monipuolisesti erilaisia toiminnallisia ja sosiaalisia tekemisen mahdollisuuksia erilaisille käyttäjille. Urheilukentät voisivat tarjota myös muuta tekemistä. Palloilulajien lisäksi esimerkiksi kiipeilyä, penkkejä ja hengailun mahdollistavia rakenteita. Tällöin jalkapalloa pelaavat ja muita aktiviteetteja harrastavat nuoret voivat käyttää samaa tilaa.

Puhelimen käyttö on nuorille tärkeää. Puistosta voisi löytyä esimerkiksi kännyköiden latauspisteitä ja tiloja, jotka mahdollistavat kännykän käytön.

Säältä suojautuminen. Katoksia penkkien yhteyteen, urheilukentille ja puistoon.

Viihtyvyyys. Kävelyreittien valaiseminen, taiteen lisääminen, siisteys.

Luonnollisten reittien turvallisuudesta huolehtiminen. Lasten ja nuorten reittien kartoittaminen ja niiden turvallisiksi tekeminen.

HUOMIOITA NUORTEN OSALLISTAMISESTA

Suurin osa vastaajista piti Haruspuisto -pelistä. Älylaitteiden ja internet-yhteyden puuttuminen sekä akun loppuminen vaikeutti pelaamista ja aineiston keräämistä.

Monet vastaajista eivät **ymmärtäneet kysymyksiä**, eivätkä sen vuoksi jaksaneet pohtia vastauksia kunnolla. **Ryhmittäin kirjatut vastaukset eivät myöskään välttämättä kerro ryhmäläisten todellisista mielipiteistä.**

Harva alueen asukas kävi vapaa-ajallaan pelaamassa peliä, joten vastaukset nojaavat vahvasti kouluajalla pelin pelanneisiin luokkiin. Haruspuisto-pelin pelaaminen olisi vaatinut **asukkailta melko suurta aktiivisuutta.**

Osallistamisen menetelmät tulisi suunnitella kohderyhmän mukaan. Pelin sanalliset vastaukset jäivät melko pintapuolisiksi, ja saturaatiopiste vastauksissa saavutettiin nopeasti.

Osallistavan suunnittelun olisi selkeästi rajatuissa suunnittelukohteissa hyödyllisempää pyrkiä **ymmärtämään käyttäjien kokemuksia ja tarpeita laadullisilla menetelmillä, jotta saataisiin syvempi ymmärrys suunnittelun tueksi.**

Milla Kallio & Ilona Ogbeide

@FEMMAHelsinki

milla.kallio@gmail.com, 0405516076

ilona.ogbeide@gmail.com, 0440831532

FEMMA
Helsinki